

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE – PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY
PEDAGOGIKA PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Studentka:	Bc. Alice Mučková
Oponentka:	PhDr. Věra Uhl Skřivanová, Ph.D.
Název diplomové práce:	Výtvarné a verbální vyjádření předškoláků

Bc. Alice Mučková si klade za cíl své diplomové práce „přispět k prohloubení profesních kompetencí učitelek mateřských škol při řešení pedagogického problému některých dětí, u nichž dochází k výraznému nesouladu mezi aktuální dosaženou úrovní výtvarného a verbálního projevu“ (s. 12). Autorka si předsevzala náročný úkol v oblasti hodnocení výtvarných prací a zároveň i verbálního projevu dětí v MŠ pedagožkami. Tato problematika by si zasloužila v odborných kruzích daleko větší pozornost, než je jí věnována, protože učitelky MŠ se často neorientují v kritériích hodnocení především dětských výtvarných prací. Autorka v rámci své diplomové práce mapuje dostupné české odborné zdroje, provádí analýzu 340 seminárních prací studentů KVV PF UK v Praze na téma rozbor kresby dítěte předškolního věku, realizuje výzkumné šetření v praxi MŠ se zaměřením na hodnotící kritéria výtvarných prací učitelkami MŠ, zároveň však provádí také hlubší kvalitativní výzkumnou sondu s cílem šetření nesouladu úrovně verbálního a výtvarného projevu předškoláků, kterou dokladuje na základě několika kazuistik. **Bc. Alice Mučková odvedla velký díl solidní, pečlivé a kreativní práce. Její diplomová práce přináší výsledky v oblasti oborového výzkumu. Autorce však leží na srdci také každodenní praxe hodnocení výkonů dětí v MŠ, proto navíc připravila také návrhy k prohloubení odborných kompetencí učitelek.**

Teoretická východiska diplomové práce jsou pečlivě zpracována. Autorka nastudovala relativně velké množství zásadní české literatury k dané problematice. Bylo by zajímavé zjistit stav zkoumané problematiky také v zahraničí. V tomto ohledu mohu doporučit některé výzkumy G. Peeze, které se nevymezují pouze k vývoji dětské kresby. **Přesto je zpracovaný rámec problematiky dětského výtvarného projevu i projevu verbálního velice obsažný.** Autorka se dané problematice věnovala z hlediska vývojové psychologie, výtvarné výchovy, sémiotiky, pedagogicko-psychologické diagnostiky. Více pozornosti by si zasloužila kap. 2.2.2 „Schematické zobrazení lidské postavy v dětské kresbě“. Domnívám se, že by bylo přínosné, pokud by autorka objasnila pojem grafický typ a podala také výklad o vývoji zobrazení lidské postavy v dětské kresbě (viz Uždil 2002, Hazuková, Šamšula 2005). Následně pak ve vztahu k této problematice objasnila a odlišila, snad i problematizovala naznačené pojetí schématu ve smyslu nežádoucího vlivu. V této souvislosti bych také doporučila přesněji definovat pojem „schéma lidské postavy“ (s. 30), který autorka původně zamýšlí využít k hodnocení dětských kreseb. Jak však správně usuzuje, tato složitá problematika by se mohla stát obsahem další samostatné diplomové práce (s. 71).

Poznámku také směřuji k výroku v kap. 4.2.1, kde je uvedeno, že mezi faktory negativně ovlivňující správný rozvoj řeči patří možnost, kdy jeden z rodičů je cizinec (s. 33). Právě děti žijící v bilingvní rodině, ačkoliv prochází při učení se dvěma jazykům současně určitými problémy, získávají zároveň výborné jazykové kompetence, představitost, v budoucnu se naopak lépe učí cizí jazyky.

Přes drobné výše uvedené nepřesnosti či doporučení je třeba říci, že **realizované výzkumné šetření jednoznačně dokládá orientaci diplomantky v oblasti kvalitativního i kvantitativního výzkumu i její schopnost tvůrčím způsobem použít nastudované poznatky. Za cenné považují výsledky výzkumného šetření z oblasti evaluace výtvarných i verbálních projevů dětí v MŠ, přínos pro rozvoj profesních kompetencí učitelek MŠ i tematizování problému nerovnoměrného vývoje výtvarných a verbálních dovedností dětí a jeho deskripci v praxi. Oceňuji šířku záběru diplomové práce a zároveň precizní zpracování tématu.**

Jazyk diplomové práce je kultivovaný, text čtivý a dobře strukturovaný. Autorka cituje v souladu s normou ISO 690. Výzkumné nálezy přehledně zpracovává v tabulkách, do příloh umísťuje množství cenných materiálů, které opět mohou využít přímo učitelé v praxi MŠ (např. příloha 6).

Otázky k obhajobě:

- 1) Prosím, definujte pojem „schéma lidské postavy“, který jste zamýšlela využít k hodnocení výtvarných prací dětí MŠ. Zároveň objasněte tento pojem v souvislosti s pojmem grafický typ.
- 2) Pokuste se nastínit na základě svých zkušeností z praxe MŠ reálné možnosti zvyšování profesních kompetencí učitelů v oblasti hodnocení výtvarných prací dětí.
- 3) Která doporučení J. Uždila (viz příloha 7) učitelky v praxi MŠ při hodnocení dětských výtvarných prací naplňují, kdy naopak nejvíce chybují?

Praha 1. 8. 2014